מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר אירועים מרכזיים בהם קיבל בגין החלטות ערכיות
- לזהות ערכים מתנגשים בדילמות מנהיגות
- לתרגל ניסוח עמדה מנומקת בסוגיות היסטוריות

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת האירועים

1. א – 1948
2. ב – מניעת סכנה לאזרחי ישראל
3. ב – לסגת מכל סיני ולפנות יישובים
4. ב – 66
5. ב – לא להשיב מלחמה
6. ד – 1983

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – האלטלנה הגיעה כשלושה שבועות אחרי החתימה על ההסכם
2. נכון – כך מצוין בתיאור האירוע
3. נכון – זהו חלק מתוכן ההסכם
4. לא נכון – ההחלטה זכתה גם לביקורת בעולם ובישראל
5. נכון – כך מצוין בתיאור האירוע
6. לא נכון – רבים קושרים את הפרישה גם לפטירת עליזה ולמחיר מלחמת לבנון

חלק ג' – השלמת משפטים

1. צבא אחד
2. מלאים
3. אזרחי ישראל
4. וייטנאם
5. תפקיד

חלק ד' – התאמת אירוע לערך מרכזי

- 1 – ג (ממלכתיות ואחריות ממלכתית)
- 2 – ב (שלום ועמידה בעקרונות)
- 3 – א (אחריות ממלכתית ומנהיגות)
- 4 – ה (כבוד האדם ואחריות)
- 5 – ד (אחריות וצניעות)

חלק ה' – סדר כרונולוגי

1. אירוע האלטלנה
2. הסכם השלום עם מצרים ונסיגה מסיני
3. קליטת פליטי וייטנאם
4. הפצצת הכור הגרעיני בעיראק
5. פרישת בגין מראשות הממשלה

חלק ו' – כתיבת עמדה

1. התלמיד/ה יבחר אירוע, יזהה נכון את שני הערכים המתנגשים, ויביע עמדה עם נימוק הגיוני המבוסס על המידע בדף
2. ציפייה לזיהוי קו מנחה אפשרי כמו אחריות ממלכתית, נשיאה בתוצאות החלטות, או דפוס של ריסון עצמי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- זיהוי נכון של זוג ערכים מתנגשים מתוך רשימת הערכים שהופיעו
- נימוק המבוסס על תוכן עובדתי מהדף ולא רק דעה כללית
- קישור בין מושג האחריות הממלכתית לדוגמה קונקרטית מהאירועים

טיפים להפעלה:

- מומלץ לפתוח כל אירוע בקריאה משותפת של התיאור ואז לעבור לשאלות, כדי לוודא הבנת העובדות לפני הדיון הערכי
- חשוב להדגיש שהדילמות פתוחות לדעות שונות, ואין תשובה אחת נכונה בחלקים הפתוחים
- אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות, כל קבוצה מתמקדת באירוע אחד ומציגה לכיתה את הערכים המתנגשים

דף תרגול: מנחם בגין – כרטיסי דילמה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נלמד על חמישה אירועים מתקופת מנהיגותו של מנחם בגין, שבהם התעוררו דילמות ערכיות בין עקרונות שונים כמו ממלכתיות, ביטחון, שלום וכבוד האדם.

1 חלק א' – הבנת האירועים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. אירוע האלטלנה התרחש בשנת:

א) 1948 ב) 1956 ג) 1967 ד) 1977

2. מה היה השיקול המרכזי של ממשלת בגין בהחלטה על הפצצת הכור בעיראק?

א) לחץ בינלאומי ב) מניעת סכנה לאזרחי ישראל ג) הסכם עם מדינה אחרת ד) בקשת האו"ם

3. בתמורה לשלום עם מצרים, ישראל התחייבה:

א) להישאר בסיני ב) לסגת מכל סיני ולפנות יישובים ג) לספח את סיני ד) להקים בסיני בסיס צבאי

4. כמה פליטים מווייטנאם נאספו על ידי ספינת סוחר ישראלית ב-1977?

א) 6 ב) 66 ג) 166 ד) 660

5. בגין הורה לאנשיו באירוע האלטלנה:

א) להשיב מלחמה בכל מחיר ב) לא להשיב מלחמה ג) לברוח מהספינה ד) לפנות לעיתונות

6. בגין הודיע על פרישתו מתפקיד ראש הממשלה בשנת:

א) 1977 ב) 1979 ג) 1981 ד) 1983

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אירוע האלטלנה קרה לפני שהאצ"ל חתם על הסכם השתלבות בצה"ל.	☐	☐
2	בעימות האלטלנה נהרגו 19 לוחמים.	☐	☐
3	מצרים התחייבה בהסכם השלום להכרה וליחסים מלאים עם ישראל.	☐	☐
4	ההחלטה על הפצצת הכור בעיראק זכתה לתמיכה מלאה וללא ביקורת.	☐	☐
5	רבים קשרו את החלטת קליטת פליטי וייטנאם לזיכרון פליטים יהודים.	☐	☐
6	בגין ציין סיבות בריאותיות בלבד לפרישתו, וזו הייתה הסיבה היחידה שצוינה.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. העיקרון שעמד במוקד פרשת האלטלנה הוא _____ למדינה אחת.

2. בתמורה לנסיגה מסיני, מצרים התחייבה להכרה וליחסים _____ עם ישראל.

3. ממשלת בגין החליטה להפציץ את הכור הגרעיני בעיראק מתוך חשש לביטחון _____ .

4. ספינת סוחר ישראלית אספה ב-1977 פליטים מ _____ .

5. ב-1983 בגין הודיע שאינו יכול להמשיך ב _____ .

4 חלק ד' – התאמת אירוע לערך מרכזי

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אלטלנה	___	**א.** אחריות ממלכתית ומנהיגות
2. הסכם השלום עם מצרים	___	**ב.** שלום ועמידה בעקרונות
3. הפצצת הכור בעיראק	___	**ג.** ממלכתיות ואחריות ממלכתית
4. קליטת פליטי וייטנאם	___	**ד.** אחריות וצניעות
5. פרישת בגין מהתפקיד	___	**ה.** כבוד האדם ואחריות

5 חלק ה' – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	פרישת בגין מראשות הממשלה
☐	אירוע האלטלנה
☐	הפצצת הכור הגרעיני בעיראק
☐	הסכם השלום עם מצרים ונסיגה מסיני
☐	קליטת פליטי וייטנאם

6 חלק ו' – כתיבת עמדה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אחד מחמשת האירועים, וכתבו פסקה קצרה: מהי הדילמה המרכזית, אילו ערכים מתנגשים, ומה דעתכם/ן המנומקת.

2. האם לדעתכם/ן יש קשר בין האירועים השונים (למשל בין פרשת האלטלנה לפרישה ב-1983)? הסבירו.

כרטיס יציאה

ציינו שני ערכים שהתנגשו באחד האירועים שלמדנו

מהי לדעתכם ההחלטה הקשה ביותר מבין החמש, ולמה?

מה למדתם על אחריות מנהיגותית מהדף הזה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀